

بسمه تعالی

دانشکده بهداشت

عنوان درس: آموزش بهداشت و ارتقای سلامت جامعه محور

مخاطبان:

دانشجویان کارشناسی ارشد ناپیوسته آموزش بهداشت سوم - دانشجویان ایرانی

تعداد واحد (یا سهم استاد از واحد): ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری و ۰/۵ واحد عملی)

ساعت پاسخگویی به سؤالات فراگیر: چهارشنبه‌ها از ساعت ۱۲:۰۰ - ۸:۱۵

زمان ارائه درس (روز، ساعت و نیمسال تحصیلی): نیم سال اول تحصیلی سال ۱۴۰۲-۱۴۰۳؛ یکشنبه‌ها از ساعت ۱۰:۰۰ - ۸:۰۰

مدرس: دکتر فرزاد جلیلیان (دکتری تخصصی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت و MPH سیاستگذاری سلامت؛

دانشیار گروه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت؛ دانشکده بهداشت؛ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی

درمانی کرمانشاه)

درس پیش نیاز: ندارد

هدف کلی درس:

دانشجویان با رویکرد سیستمی به جامعه، اصول و مبانی توانمندسازی، مشارکت و اقدام اجتماعی جامعه محور در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت آشنا می شوند.

شرح درس:

در این درس فراگیران با اصول، مبانی و روشهای کاربردی توانمندسازی، مشارکت و اقدام اجتماعی و سازماندهی جامعه برای اهداف آموزش بهداشت و ارتقای سلامت جامعه محور آشنا می شوند. همچنین با کلیات نیازسنجی اجتماعی و روش های جمع آوری داده جامعه محور در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت آشنا می شوند و با بکارگیری تکنیک مونوگرافی در یک جامعه کوچک نسبت به شناسایی عوامل موثر در سلامت در محیط توانمند می گردد.

اهداف کلی جلسات:

- مفهوم جامعه و نگرش سیستمی به جامعه و جامعه محور
- رویکرد سیستمی در آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت
- مبانی سیستم اجتماعی (رویکرد اکولوژیکی)
- مفهوم و رویکرد های ارزیابی جامعه محور
- روش های ارزیابی جامعه محور
- مفهوم و مبانی توانمندسازی اجتماعی
- الگوها و روش های توانمندسازی جامعه محور
- سطوح مشارکت جامعه و مفهوم و مبانی مشارکت جامعه
- مفهوم سازماندهی اجتماعی
- روش های جلب مشارکت جامعه
- مراحل و شیوه های سازماندهی اجتماعی
- طراحی، بومی سازی و اجرای برنامه جامعه محور، تهیه برنامه اقدام

عملی: دانشجو مراجعه به جامعه کوچک (مانند روستا ، خانه سلامت و ...) فعالیت های زیر را انجام دهد:

- ۱) ارزیابی نیاز های جامعه مورد نظر با منابع مختلف با رویکرد مشارکتی
- ۲) ایجاد زمینه مشارکت جهت شناسائی مشکل و اولویت بندی
- ۳) تدوین برنامه برای یکی از مشکلات با بکارگیری مشارکت جامعه و ارائه در کلاس

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه (۱۲ جلسه در قسمت واحد نظری):

اهداف کلی جلسه اول و دوم:

- ۱- آشنایی دانشجویان با مفهوم جامعه و نگرش سیستمی به جامعه و جامعه محور
- ۲- آشنایی دانشجویان با رویکرد سیستمی در آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت

اهداف ویژه جلسه اول و دوم:

- ۱ جامعه را تعریف نماید.
- ۲ سیستم را تعریف کند.
- ۳ تاریخچه تفکر سیستمی را شرح دهد.
- ۴ تفاوت های تفکر سیستمی و تفکر مکانستی را بیان کند.
- ۵ نقش تفکر سیستمی در طراحی مداخلات آموزش سلامت را توضیح دهد.
- ۶ نظریه های رایج سیستمی در آموزش سلامت را شرح دهد.

هدف کلی جلسه سوم و چهارم:

- ۱- آشنایی دانشجویان با مفهوم و رویکرد های ارزیابی جامعه محور

اهداف ویژه جلسه سوم و چهارم:

- ۱ روش های ارزیابی جامعه محور را شرح دهد.
- ۲ مراحل برنامه ریزی را توضیح دهد.
- ۳ ابزار برنامه ریزی در ابتکارات جامعه محور را شرح دهد.

هدف کلی جلسه پنجم و ششم:

- ۱- آشنایی دانشجویان با مفهوم و مبانی توانمندسازی اجتماعی

اهداف ویژه جلسه پنجم و ششم:

- ۱ ارتقاء سلامت را شرح دهد.
- ۲ توانمندسازی را تعریف کند.
- ۳ ریشه شکل گیری مفهوم توانمندسازی را شرح دهد.
- ۴ مفاهیم قدرت و ناتوانی را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه هفتم و هشتم:

۱- آشنایی دانشجویان با سطوح مشارکت جامعه و مفهوم و مبانی مشارکت جامعه

اهداف ویژه جلسه هفتم و هشتم:

- ۱ مفهوم و مبانی مشارکت جامعه را شرح دهد.
- ۲ سابقه پیدایش مفهوم مشارکت اجتماعی را شرح دهد. (حیطه شناختی)

هدف کلی جلسه نهم و دهم:

۱- آشنایی دانشجویان با مفهوم سازماندهی اجتماعی

اهداف ویژه جلسه نهم و دهم:

- ۱ روش های جلب مشارکت جامعه را نام ببرد.
- ۲ مراحل و شیوه های سازماندهی اجتماعی را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه یازدهم و دوازدهم:

۱- آشنایی دانشجویان با طراحی، بومی سازی و اجرای برنامه جامعه محور، تهیه برنامه اقدام

اهداف ویژه جلسه یازدهم و دوازدهم:

- ۱ نحوه اجرای مناسب یک برنامه جامعه محور را شرح دهد.
- ۲ مفهوم بومی سازی برنامه های جامعه محور را شرح دهد.
- ۳ منظور از برنامه اقدام و مزایایی آن را توضیح دهد.

منابع:

1. Glenn Laverack. Health Promotion Practice, building Empowered communities, Open University press. Last edition
2. Guttmacher, S. ets. Community based health intervention. Part One. WILEY. Last edition
3. Hindsworth MF, Lang TB. Community Participation and Empowerment. Nova Science Publishers, Last edition

۴) سیف اللهی و. اقدام پژوهی «پژوهش حین کار». آموزش یک دوره کامل روش تحقیق اقدام پژوهی همراه با مثال ها و نمونه های واقعی

۵) عملکرد ارتقاء سلامت: ایجاد اجتماع های توانمند. ترجمه دکتر مهدی میرزایی علویجه و همکاران. انتشارات سفیر اردهال

✓ روش تدریس:

«سخنرانی، بحث گروهی، مشارکت فردی و گروهی»

✓ وسایل آموزشی:

« ویدیو پروژکتور، رایانه، سامانه نوید»

✓ سنجش و ارزشیابی:

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل	روش	آزمون
	طی جلسات مختلف در طول ترم	۲ نمره		رعایت نظم، انضباط، وقت شناسی و حضور فعال در کلاس
	طی جلسات مختلف در طول ترم	۸ نمره	تشریحی و چند جوابی	ارزشیابی های کلاسی
	طی جلسات مختلف در طول ترم	۵ نمره	انجام تکلیف کلاسی	کار عملی
	آموزش دانشکده اعلام خواهد کرد	۵ نمره	چند جوابی	ارزشیابی پایان دوره

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

انتظار می رود دانشجویان ضمن حضور منظم و فعال در تمامی کلاس ها در طول ترم به یادگیری متناسب با انتظارات آموزشی اهتمام ورزند.

نام و امضای مدرس: دکتر فرزاد جلیلیان

نام و امضای مدیر گروه: دکتر مهدی میرزایی علویجه

نام و امضای مسئول EDO دانشکده: دکتر شهاب رضائیان

تاریخ ارسال:

تاریخ تحویل:

تأیید مدیر گروه و امضا:

■ خیر

□ بله: برای اولین بار تدوین شده:

بسمه تعالی

جدول زمانبندی درس

روز و ساعت جلسه: نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲؛ روز: یکشنبه؛ ساعت: ۸-۱۰

جلسه	موضوع درس	مدرس	روش تدریس	وسیله کمک آموزشی
۱	آشنایی دانشجویان با مفهوم جامعه و نگرش سیستمی به جامعه و جامعه محور	دکتر فرزاد جلیلیان	سخنرانی + بحث گروهی	ویدیو پروژکتور، استفاده از سامانه نوید
۲	آشنایی دانشجویان با رویکرد سیستمی در آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت	//	//	//
۳	آشنایی دانشجویان با مفهوم و رویکرد های ارزیابی جامعه محور	//	//	//
۴	آشنایی دانشجویان با مفهوم و رویکرد های ارزیابی جامعه محور	//	//	//
۵	آشنایی دانشجویان با مفهوم و مبانی توانمندسازی اجتماعی	//	//	//
۶	آشنایی دانشجویان با مفهوم و مبانی توانمندسازی اجتماعی	//	//	//
۷	آشنایی دانشجویان با سطوح مشارکت جامعه و مفهوم و مبانی مشارکت جامعه	//	//	//
۸	آشنایی دانشجویان با سطوح مشارکت جامعه و مفهوم و مبانی مشارکت جامعه	//	//	//
۹	آشنایی دانشجویان با مفهوم سازماندهی اجتماعی	//	//	//
۱۰	آشنایی دانشجویان با مفهوم سازماندهی اجتماعی	//	//	//
۱۱	آشنایی دانشجویان با طراحی، بومی سازی و اجرای برنامه جامعه محور، تهیه برنامه اقدام	//	//	//
۱۲	آشنایی دانشجویان با طراحی، بومی سازی و اجرای برنامه جامعه محور، تهیه برنامه اقدام	//	//	//

۱۳	بررسی کار عملی دانشجویان	//	//	//
۱۴	بررسی کار عملی دانشجویان	//	//	//
۱۵	بررسی کار عملی دانشجویان	//	//	//
۱۶	بررسی کار عملی دانشجویان	//	//	//
۱۷	بررسی کار عملی دانشجویان	//	//	//
۱۸	بررسی کار عملی دانشجویان	//	//	//
۱۹	بررسی کار عملی دانشجویان	//	//	//
۲۰	بررسی کار عملی دانشجویان	//	//	//

با آرزوی سلامتی برای شما

دکتر فرزاد جلیلیان